

Den fria bildens död

Den första juli nästa år sluts ridån för sista gången för pressfotografernas fria rätt att fotografera människor.

Regeringens lagförslag om olovlig fotografering skulle stoppa vidriga smygfilmningar av samlag och toalettbesök. Effekten – om lagen klubbas i riksdagen – blir förödande.

Inga undantag för publicering

Flera punkter i lagförslaget slår direkt mot medias möjligheter att utföra sitt grundlagsskyddade arbete. Justitiedepartementets jurister vill nämligen inte göra något som helst undantag för bilder som tas för att publiceras i ett grundlagsskyddat medium.

Brottet som regeringen vill införa i brottsbalken kallas för olovlig fotografering och det är intressant att läsa den exakta ordalydelsen i förslaget. Så här står det:

”Den som olovligen, på ett sätt som är ägnat att kränka den enskildes personliga integritet, fotograferar eller annars med tekniskt hjälpmedel tar upp bild av någon som befinner sig inomhus i en bostad eller på en toalett, i ett omklädningsrum eller i ett annat liknande utrymme, döms för olovlig fotografering till böter eller fängelse i högst ett år. Detsamma gäller den som olovligen fotograferar eller annars med tekniskt hjälpmedel tar upp bild av någon på ett sätt som är påträngande, närgånget eller dolt och ägnat att allvarligt kränka hans eller hennes personliga integritet som privatperson.

Till ansvar döms inte om gärningen med hänsyn till syftet och övriga omständigheter är försvarlig.

Första stycket gäller inte den som fotograferar eller annars tar upp bild av någon som ett led i en myndighets verksamhet.”

Ingen vill naturligtvis tillåta att om-dömeslösa personer smygfotograferar sina medmänniskor i pinsamma

situationer och sedan hänger ut bilderna på nätet. Och det var just detta förslagsställarna ville komma åt.

Men för en yrkesfotograf – eller för den delen en privatperson som tar en bild för publicering i grundlagsskyddade media – blir effekten densamma. Det blir inte längre ansvarig utgivaren som bedömer publiceringsvärdet och får ta konsekvenserna av en felaktig publicering. I stället är det fotografen som kanske på bråkdelen av en sekund i själva fotograferingsögonblicket ska avgöra om bilden är publiceringsbar.

Det är bara för fotografen att hoppas att bilden som tas verkligen har fångat något viktigt. Då kan man nämligen hänvisa till andra stycket i lagförslaget och hävda att gärningen är ”försvarlig”. Sitt försvarstal får fotografen hålla i en kommande rättegång där domstolen avgör om fotografen tog en bra = laglig bild.

Detta är en fullständigt omöjlig arbetssituation för media.

Anskaffarfriheten försvinner

Ett annat problem är ”anskaffarfriheten” som finns inskriven i tryckfrihetsförordningen sedan ett 40-tal år. Enligt tryckfrihetsförordningen har media all rätt att ”anskaffa” bilder för publicering. Undantag är självklart exempelvis inbrott för att stjäla information. Med nya lagförslaget sopas anskaffarfriheten – som alltså är grundlagsskyddad – all världens väg.

Ett tredje problem är fotografiets skydd enligt upphovsrättslagen. Bilden skyddas lika länge som vilket annat litterärt, musikaliskt eller

FOTO: GÖSTA ELMQUIST

Inte ens pressfotograferna skyddas om lagstiftarna får som de vill.

konstnärligt verk som helst. Det är inte stora krav på att bilden ska vara konstnärlig. Det hänger inte på vilken teknisk utrustning fotografen använt – systemkamera, mobil, video – utan på motivet. Så vem ska i framtiden avgöra vilka bilder som är konstnärliga?

Knappast juristerna på Justitiedepartementet i alla fall. Kanske får vi i framtiden se en konstnärlig expert vid sidan av nämndemännen i domstolen. Allt för att bedöma om exempelvis kvinnan bakom fönsterrutan är en statssekreterare som har jouren och borde vara på jobbet i stället för att sitta på en restaurang och pussas. Eller liknar hon bara statssekreteraren? Eller ...?

Gösta Elmquist

Ordföranden har ordet!

Hej! Jag är nyvald ordförande i Föreningen Media och förövrigt ny som medlem överhuvudtaget.

Den nya styrelsen består av ett par rookies som jag själv, (det är inte alltid som 57-åringar kan använda den benämningen). Men här finns också stor erfarenhet från tidigare arbete i föreningen.

Det är en kombination som jag tror kan bli fruktansam och jag tror definitivt att de kan innebära en nystart för föreningens efter en turbulent tid.

Den närmaste tiden kommer vi styrelsen att ägna åt oss åt att tänka igenom och analysera vad Föreningen Media står för eller ska stå för.

Grunden till att Föreningen Media en gång bildades handlade om ett missnöje med att det egentligen inte fanns någon organisation som bevakade intressena hos den grupp som arbetade inom media men inte var anställda utan egna företagare.

Jag tror det är dags att återvända till den basen men samtidigt blicka framåt.

Vi kan vända missnöjet till ett rent nöje.

Tillsammans kan vi bli ett mycket värdefullt och effektivt nätverk för våra medlemmar, både arbetsmässigt och socialt.

Själv är jag frilansjournalist och egen företagare, och känner ett starkt behov att ventilera olika frågor med folk i liknande situation.

Vi tar förstås gärna emot tips och idéer från alla våra medlemmar på vad ni tycker att Föreningen Media ska ägna sina krafter åt.

Nu kör vi – Föreningen Media ska hitta en viktig roll att spela i det mediala Sverige!

Håkan Söderberg

Nya i Medias styrelse

Islutet av mars valdes föreningen Medias nya styrelse. Förutom de två "gamlingarna" Gösta Elmquist och Gunnel Olausson, är resten, sex personer, nya ansikten i föreningens styrelse. Dem ni får möta här:

Christina Zaar

Frilans sedan 2006 efter många år på Dagens Nyheter. Under tre årtionden arbetade jag där i olika funktioner på flera avdelningar. Var bland annat med och startade På stan, Insidan, DN Jobb och var under flera år avdelningschef för Insidan.

Som egenföretagare gick jag genast med i Media men har inte varit aktiv i föreningen. När jag i år fick frågan om att ställa upp i styrelsen tyckte jag det var dags att bidra. Under året kommer jag att vara utbildningsansvarig och hoppas att alla medlemmar vill bidra med tips och önskemål.

Under åren som frilans har jag fortsatt att skriva för min gamla arbetsplats och även vikarierat som familjeredaktör om somrarna.

FOTO: BJÖRN AXEL JOHANSSON

Christina Zaar.

De senaste åren har jag arbetat för olika tidningar, fackpress och förlag. I förlagssammanhang har det oftast gällt språkbearbetning och textredigering av bokmanus. Jag också skrivit återkommande nyhetsbrev för några olika företag. Några av mina ämnesområden är arbetsliv, livsåskådning och personporträtt.

Sten Erik Jensen

Är frilansande skribent inriktad på sjukvård och medicinforskning. Har bevakat området sedan mitten av 1980-talet – de första två decennierna som anställd på tidskrifterna Medi-

cinsk Teknik, Medicinsk Ekonomi+ Teknik (som för övrigt formgavs av Gunnel Olausson i Medias styrelse) och Dagens Medicin. Alla tre var jag med om att dra igång (och i de två första fallen lägga ned i samband med en ny tidning tog vid). Har arbetat som redaktör, nyhetsreporter och ledarskribent (Dagens Medicin 2005–2009). Utöver uppdrag skriver jag idag nyheter (och ibland åsikter) inom sjukvård och medicinforskning på en egen blogg (<http://stenerikjensen.wordpress.com>).

Har en fil kand från Lund (kemi, biologi) men ingen formell journalistisk utbildning (utöver några Fojokurser).

FOTO: ANTON JENSEN

Sten Erik Jensen.

Kaeth Gardestedt

Tidsoptimist. Har lättare att tacka ja än nej till förfrågningar, som nu.

Oklädd utan papper och penna. Oftast även med kamera. Har ansvarat för och medverkat i otaliga personal-, kund-, förenings-, kommun- och stadsdelstidningar. Käserat och skrivit artiklar, mycket mat, i olika media. "Matexpert" i Go' morron Sverige på 90-talet.

Håkan Söderberg.

Kaeth Gardstedt.

Elisabeth Sedig.

Patric Lindén.

Bokmal. Allätare av litteratur. Ord-förande för Litteraturens Vänner i Skåne sedan fem år.

Medarbetat i olika (mat)böcker. Egen bakbok samt två barnböcker. Aktiv i bland annat Dansk-svenskt Författarsällskap.

Gjorde min "värnplikt" som fritidspolitiker (fp) under fler mandatperioder än jag tänkt. Näringsliv och kultur huvudfrågor. Suttit i parlamentariskt tillsatta utredningar inför EU-inträdet. Ej partimedlem längre.

Sociologi, media och kommunikation samt pressvetenskap i min examen.

Nyfiken arbetsmyra, egen företagare större delen av livet, därför många olika uppdragsgivare. Har initierat och fortsätter påminna om Kanelbulens Dag.

Varför tacka "ja" till att ingå i Medias styrelse? Anser att alla medlemmar bör bidra på något sätt i de föreningar där man är medlem. Har saknat träffar i Skåne och det kan jag eventuellt initiera nu.

Elisabeth Sedig

Jag gör tidningar och nyhetsbrev, främst inom området arkitektur-byggnad-fastighetsförvaltning. Är bland annat redaktör för tidningarna Golv till Tak (invändiga ytskikt) och Rengöring & Hygien (lokalvård och facility services), gör nyhetsbrevet Proffsinfo åt företagskonstellationen Golvkedjan samt skriver i varje nummer av tidningen Fastighetsnytt.

Har drivit egen verksamhet sedan 1995 och nästan lika länge varit medlem i Media. Bland tidigare erfarenheter finns fem år som generalsekretärare för SAR (Svenska Arkitekters Riksförbund) och elva år på Svensk

Byggtjänst varav de fem sista som informationschef. Jag har också varit redaktör för byggforskningsskrifter och läromedel för byggprogrammet på gymnasieskolan. Ursprunglig utbildning är arkitektexamen från Chalmers.

Hemmahörande på Kungsholmen i Stockholm med ett arbetsrum i bostaden som samlade redaktion för tidningsproduktionen – övriga medarbetare får ju sitta hemma hos sig.

Jag vill försöka göra en insats för att se till att Media fungerar på ett sunt sätt och utifrån medlemmarnas intresse, försöka hålla lite ordning med andra ord.

Håkan Söderberg

Jag föddes 1953 och hade då ingen aning att jag skulle följa min far i fotspåren.

Men så blev det. I alla fall delvis.

Pappa Ewert ägnade sig åt politiken och blev socialdemokratisk chef-redaktör på Dagbladet i Sundsvall och Arbetarbladet i Gävle innan han pensionerades.

Själv valde jag nyhetsjournalistiken.

1974 började jag jobba på Dagbladet. Året innan hade pappa lämnat för Gävle så en ny Söderberg fick komma in.

1984 lämnade jag tryggheten i Sundsvall för Växjö där jag blev reporter men ganska snart redaktionschef innan tidningens lades ner 1986.

Så följde en kort tid på Byggnadsarbetaren i Stockholm, ett drygt år som redaktionschef på Länstidningen i Östersund, en kort tid på DN Runt Stan och ett antal år på Aftonbladet innan jag hade min sista anställning som chefredaktör på Pos-

tens koncern-tidning Nyhetsposten.

Sedan 1996 är jag frilansjournalist och egen företagare.

Ett av mina nuvarande uppdrag är att vara redaktör och ansvarig utgivare för magasinet Affärsplats Solna och ett annat är att vara lärare i journalistik på Poppius journalistiska i Stockholm.

Riksidrottsförbundet och IOGT är ett par av mina andra uppdragsgivare.

Patric Lindén

Patric Lindén heter jag och är 44 år. Mitt intresse för fotografering föddes när jag fick min första kamera i julklapp någonstans i mitten på sjuttio-talet.

Det var en Kodak Instamatic där man använde en blixtkub med fyra blixtar när blyxtfoto krävdes. När jag blev lite äldre blev det till att skramla ihop till den första analoga systemkameran, och valet föll då på en Praktica med ett zoomobjektiv. Det var då jag och en kompis (som hade en likadan kamera) fick lära oss själva det här med ASA-filmer, slutartider och bländare. Detta kit fick hänga med under ungdomsåren till militärtjänstgöringen.

Min väg till de fotokunskaper jag har idag har jag skaffat mig genom "Learning by doing" under många år, även när vi gick in i den nya och moderna fototekniken med digitalkameror.

I dagsläget fotograferar jag i kommersiella syften med reportagefoto där exempelvis Affärstidningen varit en av uppdragsgivarna.

Men jag försöker även vara på plats med pressfoto vid så kallade blåljusfoto och andra händelser som sker på Stockholms gator och torg.

Smått och gott

Kom och träffa dina mediakollegor!

Onsdagen den 15 juni har vi bokat Cafe Aguéli, nära Mariatorget i Stockholm, för ett After-work-mingel. Föreningen bjuder på ditt första glas (öl, vin, vatten) och vi umgås under lättsamma former med start kl. 18.00.

Ta gärna med några kollegor, medlemmar eller kanske blivande!

Amsterdam & Galleri Aguéli,
Blecktornsgränd 9, Stockholm

Välkomna!

Styrelsen

om inte eller om uppgifterna inte stämmer, var vänlig kontakta kansliet kontakt@foreningenmedia.se eller ring 08-450 99 70.

Styrelsen

Föreningen Media har en grupp på facebook

Om du är facebookare ska du se till att gå med i Medias grupp, där tanken är att vi ska kunna diskutera frågor som rör medier och där du som har lust kan nätverka med likasinnade. Och är du inte aktiv på facebook idag kan det här vara en anledning att gå med.

Gå in i facebook och sök på Föreningen Media eller skriv <http://www.facebook.com/group.php?gid=61928667642>

Välkommen in!

Styrelsen planerar för övergång till digitalt nyhetsbrev och faktura

För att minska kostnaden för utskick av nyhetsbrevet och fakturorna på medlemsavgiften kommer styrelsen att titta på en lösning att digitalt skicka ut fakturor och nyhetsbrevet i pdf-form. Det är styrelsens förhoppning att en övergång kan genomföras innan årsskiftet.

Vi vill därför redan nu uppmana alla medlemmar att kontrollera att kansliet har er gällande e-postadress.

Det gör du enkelt genom att logga in på hemsidan och går in under Medlemmar och söker på ditt namn. Då kan du se om/vilken e-postadress du uppgett, etc.

Passa samtidigt på att kontrollera om du valt en yrkeskategori som övriga medlemmar kan söka dig under,

Veteranmedlemskap

Visste du att när du passerat 65 år och inte längre bedriver någon näringsverksamhet, har du ändå möjlighet att hålla kontakt med dina gamla kolleger i Media? Veteranmedlemskap kostar 200 kronor om året. Då får du fortsatt tillgång till medlemssidorna på nätet och Nyhetsbrevet som vanligt.

Nya medlemmar

Christina Jeurling, Håkan Söderberg, Stockholm,
Anna Haavisto, Vallentuna, Lars Mogensen, Dalby

Nytt från Media

Redaktör: Gunnel Olausson
Ansvarig utgivare: Håkan Söderberg

Styrelsen

Håkan Söderberg, ordförande
070-548 90 87
hakan@foreningenmedia.se

Gunnel Olausson, sekreterare,
08-720 26 60
gunnel@foreningenmedia.se

Elisabeth Sedig, kassör
070-772 26 82
elisabeth@foreningenmedia.se

Kaeth Gardestedt
040-26 95 45
kaeth@foreningenmedia.se

Christina Zaar
076 106 56
christina@foreningenmedia.se

Patric Lindén
073-772 04 71
patric@foreningenmedia.se

Gösta Elmquist
070- 744 20 13
gosta@foreningenmedia.se

Sten Erik Jensen
070-378 96 92
stenerik@foreningenmedia.se

Kansli

Box 19, 182 05 Djursholm
C-H Segerfeldt, kanslichef
08-450 99 70
kontakt@foreningenmedia.se
postgiro 83 177 40-2

Webbplats

www.foreningenmedia.se

Medias rådgivare

ekonomi@foreningenmedia.se
datasupport@foreningenmedia.se
juridik@foreningenmedia.se
forsaking@foreningenmedia.se
ergonomi@foreningenmedia.se